Förfallna obligationer och räntekuponger till följande lån inlösas

hos samtliga våra kontor fr. o. m. resp. förfallodagar den 31 januari och 2 februari 1948:

	%	År
Göteborgs Stads	3	1947
„ „	4½	1940
Max Sievert's Fabriks Aktiebolags	3	1947
Svenska Statens	3	1937
„ „	3	1945

STOCKHOLMS ENSKILDA BANK
AKTIEBOLAG

D·N
31/1 1948

Hets under skrämsel

Med lördagens möte inledde socialdemokratin sin valkampanj. Vad som då sades visar att man är redo att använda alla medel, alla vapen för att undgå det hotande och av många väntade nederlaget. Harald Hjärne skrev om "skrämda människors skrämmande tilltag" såsom kännetecknande för den franska revolutionens utveckling. I liten skala bevittnar vi här samma sak: den hänsynslöshet som framgår ur oron att förlora makten.

Hr Z. Höglund utlalade — enligt stenografiskt referat, som här och i det följande begagnas — att folkpartiets ledare "är den främste representanten för arbetarklassens och demokratins fiender i detta land". Enligt hr Höglunds uttrycksätt — säkerligen inte enligt hans uppfattning — skulle alltså hr Ohlin vara arbetarklassens fiende. Det är väl känt att hr Ohlin kanske klarare än någon annan borgerlig ledare i vårt land arbetat för en "social" liberalism, innefattande reformer just till arbetargruppernas förmån. I detta hänseende är folkpartiledarens meriter så ostridiga att varje motståndare med något grand av generositet borde kunna erkänna dem. Men för socialdemokratins talesman gäller det blott att nedsvärta den person som framstår som farlig för partiets maktställning. Alla som inte är socialister är arbetarklassens fiender, så enkel blir saken för denna demagogi.

Men hr Ohlin betecknas också som demokratins fiende. Ledaren i förra dagens tidning har sin tillkomst sett folkstyrelsens förverkligande och tryggande som målet framför andra skall alltså utmålas som antidemokrat. Vad som menas kan icke vara annat än att alla icke socialister är fiender till demokratin. Icke med ett ord antyds däremot att det parti som ser den kyska diktaturen som sin förebild är förenligt mot folkstyrelsen. Alla socialister, och endast socialister, får kallas demokrater, det är den slutsats man måste dra ur förkunnelsen. Det är exakt samma propagandateknik som begagnats av nazister, fascister och kommunister.

För hr Höglund är tekniken inte ny. Hr Höglund har förr som kommunist talat om Hjalmar Brantings förräderi (den stora författningsreformen 1918), om hans "tränga småborgerliga, idéförgätna politik", om hans "gemena kampanj" mot bolsjevismen; den andre av de socialdemokratiska ledarna, Per Albin Hansson, var enligt hr Höglunds dåvarande mening en "storskrävlande humbug". Det nya ligger däri att hr Höglund nu framträder som en av socialdemokratins mest representativa ledare, som den som skall ge tonen åt partiets valrörelse och därvid använder samma metoder med vilka han en gång förde sitt kommunistiska parti till fiasko.

En annan kulmen i hr Höglunds anförande var påståendet att "det borgerliga Sverige är nu oerhört infiltrerat av amerikanskt kapital, som står bakom hela världen i den kamp som nu organiseras mot arbetarklassens demokrati". Meningen med denna sats kan icke vara annat än att dels beskylla motståndarna för att vara påverkade av amerikanska pengar, dels anklaga USA för att bekämpa demokratin i hela världen. Den som icke böjer sig för socialismen eller kommunism är alltså icke blott en demokratins fiende utan också ett slags förrädare; det land av vilket i detta ögonblick hela Västeuropa väntar hjälp säges föra en kamp mot arbetarklassen och folkstyrelsen, eftersom det motsätter sig den ryska kommunismens anspråk.

Det är inte lönt att bruka härda ord om satser som dessa; de är alltför oerhörda, alltför vettlöst förvanskade för att vara värda en diskussion. Man vill endast fråga socialdemokratin, som ständigt klagar över oppositionega kritik: När har en regeringschef i borgerlig politiker sagt eller skrivit något liknande? Hur skulle ni reagera om statsministern eller någon annan socialdemokratisk ledare betecknades som en fiende till demokratin eller om socialdemokratin beskylldes för att vara beseldad av en främmande makt?

För några dagar sedan betonade statsministern den bestämda skillnaden mellan socialdemokrati och kommunism. I Dagens Nyheter framhävdes värdet av detta uttalande, samtidigt som det beklagades att andra socialdemokratiska politiker uttryckte sig i rakt motsatt riktning. Ett nytt bevis på dubbelspelet är nu givet. Hr Höglund förklarar de icke socialistiska motståndarna vara fiender till demokratin och diskriminerade av en främmande makt, medan han inbegriper kommunismen i "arbetarklassens demokrati". Skall statsministern uppresa sina ord från remissdebatten? Skall hr Höglund — eller någon annan — än en gång säga motsatsen? Ansen man att dubbelspelet kan drivas så långt som helst? Hr Höglund klargjorde en gång över att Hjalmar Branting ägde "ett obegränsat förtroende till sina högersocialistiska åbäraes massiva enfald". Finns inte här en risk som man bör ge akt på, även om känslan för hederlighet inte utsträcker några gränser?

Med hr Höglunds tal har, vad angår de demokratiska partierna, ett nytt lägmärke markerats i vår debatt under senare tid; lägre än till förstuckna anklagelser för antidemokratiska och förrädiska strävanden kan man inte komma. Det varslar illa för valstriden, men också för socialdemokratin. De förgiftade vapnen brukar tillgripas i skrämsel.

Den nya försvarsplanen, egentligen ett provisorium

på tio år, är ohållbar enligt flygledningens uppfattning. Flygets remissyttrande utgör en skarp kritik av kommittéens framställning — i vissa avseenden även av den s. k. ÖB-linjen. Vad man begär är i stället en betydande förstärkning framför allt av jaktflyget, och en ny ingående utredning enligt modernare linjer, en prövning som skulle bestämma "även de riktlinjer som anbytts i hrr Elon och Sven Andersons reservation", där luftkrigets inflytande på operationerna i högre grad uppmärksammats. "Kostnader som nedlagts på invasionsförsvaret kan visa sig vara till föga nytta om luftförsvaret försummats så mycket att enbart fiendens luftvapen kan framtvinga avgörandet" — det är en av huvudteserna med spets mot försvarsplaner med mer eller mindre konventionell prägel. Rätta sättet att i ett inledningsskede slå ut Sverige är luftanfall i stor skala mot hemmet, kommunikationer och mobiliseringscentra. Om vi inte med jaktflyg och civilförsvar kan reducera verkningarna av dessa attacker, bör intresset och möjligheterna för undsättningsexpeditioner till oss starkt minskade. Även andra än den ledande flygexpertisen har fått intrycket att dessa synpunkter hävdvit i hög grad undanträngda i försvarskommitténs utredning. Avvägningen av flygvapnets utrustning är emellertid i väsentlig mån beroende av hur man tänker sig beredskapen för militär samverkan med starkare flygmakter i händelse av överfall från en stormakt. Det gäller att få en tillnärmelsevis rationell lösning av försvarsfrågan, allra minst i det moderna luftkrigets tidevarv, utan en realistisk behandling av det grundläggande militärpolitiska problemet.

Flygyttrandet lägger också stor vikt vid civilförsvaret. Det påpekas att försvarskommittén inte alls har berört den väsentliga frågan om hur personalbehovet för röjnings- och reparationsarbeten, fabriker och hamnar, järnvägar och kraftnät påverkar antalet värnpliktiga som kan tillföras den rent militära krigsorganisationen. "Beredskapen mot en förödande luftkrigföring mot hemortens försörjning och kommunikationer kräver att landets totala levande värnkraft uppdelas mellan krigsmakten och civilförsvaret efter en ingående behovsprövning." Den tankegången har ofta framförts i försvarsdiskussionen, men hittills har den inte accepterats inom tongivande militära kretsar.

PRESSGRANNAR

Regeringen utnyttjade under krigsåren allmänhetens brev och telefonsamtal på ett oförsvarligt sätt, framhåller ledaren Sefve — medlem av Sandlerkommissionen — i en kritisk granskning i Medborgaren (h) av säkerhetstjänstens hemliga praxis. Censuren missbrukades — och socialministern uppmuntrade detta missbruk:

Man brukade räkna säkerhetstjänsten, som ju tillkommer för alldeles särskilda ändamål, ge polismyndigheterna vissa "tips" som ibland till och med brottsförhindrande eller uppklarande. Man tilade dock inte om på vad sätt man fått kännedom om brottet och ansåg sig tydligen på grund därav ha rätt att ingripa.

Ett mycket uppmärksammat fall där telefonkontrollen utnyttjades på ett orikligt sätt gällde ett parti rättegång mot Arman, Direktör J. H. Walter hade yttrat att kronan måtte åläggas att betala minsta prutvärdet för att kunna använda inköpet av några italienska örlogsfartyg. I denna rättegång använde sig kronan av vissa avlyssnade telefonsamtal sedan bl. a. två medgivit detta:

De uppgifter som inhämtats genom kontrollen har emellertid använts också på ett annat och ännu otrevligare sätt. Säkerhetstjänsten har vanligen bedrivit en omfattande rapportering till vissa myndigheter på grundval av de inhämtade upplysningarna. Dessa rapportsystem uppkom på så sätt att vid granskningen av brev, telegram och telefonsamtal kom fram upplysningar som man ansåg sig böra meddela myndigheterna. Så småningom övergick man till att uppställa omfattande informationsrapporter, och grankarna uppmanades att särskilt uppmärksamma arbeten man ville ha reda på — såsom t. ex. uppgifter om de politiska och sociala förhållandena i Sverige, om folkstämningar i landet och opinionen rörande statsmakternas åtgärranden, om svenska affärsmäns observationer över Sveriges ekonomiska läge, kommentarer till krigsförhållanden, svenska handelsavtal m. m.

När man läser igenom en sådan rapport finner man snart att den omfattar upplysningar av helt annan art än som avsetts med tvångsmedelslagarna, och man undrar varför den sensationslystna uppmärksammat detta och påpekat förhållandet för allmänheten. En undersökning visar emellertid att denne tvärtom fått direktiv om utlåtning av informationen... Särskilt handelsrapporterna innehåller mycket detaljerade uppgifter om enskilda affärsmän.

Det har naturligtvis inte kunnat påvisa att lagrid denna hemliga uppgifter utnyttjats av myndigheterna, men man kan tryggt räkna med betydande praktiskt konsekvenser — ofta till nackdel för enskilda. Detta tillvägagångssätt öppnar skrämmande perspektiv. Vid tänningen av rapporterna får man — säger lektor Sefve — en föreställning om hur de totalitära staterna kan utöva sin makt. Staten bestämmer i detalj över de enskilda medborgarna genom allehanda påbud. Bryter den enskilde mot dem, begår han ett brott och straffas härför. Skriver han i ett privatbrev eller meddelar han en god vän i telefon att han ogillar något av de nya påbuden, anmäles detta av censuren till vederbörande myndighet, som därefter ägnar honom tillbörlig uppmärksamhet.

Pålitligt som gubben i lådan har det kommunistiska huvudorganet, Ny Dag, dyka upp och protesterar mot det "förräderi" mot arbetarna som avtalsförslaget för Metall skulle innebära. Så här lärer det:

Resultatet måste betecknas som en klar seger för arbetsgivarnas lönestoppslinje ... Arbetarnas krav på 7 proc. på ackorden har helt strukits. När endast 15 proc. av verkstadsarbetarna får en obetydlig förhöjning och resterande 85 proc. inte får något alls, måste på varje tänkat anses ligga så nära lönestoppslinjen som det praktiskt taget är möjligt att komma.

Avgörandet ligger i verkstadsarbetarnas egna händer. Utgången av omröstningen kan inte bli mer än en nej över hela linjen. Verkstadsarbetarna har nu valet mellan att ge upp sina viktigaste krav eller att bryta lönestoppet 1947. Även om det senare alternativet skall genomföras, blir det verkstadsarbetarna som får ta den hårdaste törnen.

Verkstadsarbetarna har kanske inte lika stor lust som 1945 att "gå i spetsen" och följa kommunisternas anvisningar. För övrigt uppges det att ingen generell lönestoppslinje innebunes i nya avtalet, men att tidlöner och ackord justeras så att alla skall få någon förhöjning.

Ryssavtalet har blivit ett skolexempel på planekonomins vanskligheter och ett exempel på faran av rundhänta utfästelser utan att man förvissat sig om möjligheterna att infria dem. Det är historiskt att dessa synpunkter hävdvit i hög grad undanträngda i försvarskommitténs utredning. Avvägningen av flygvapnets utrustning är emellertid i väsentlig mån beroende av hur man tänker sig beredskapen för militär samverkan med starkare flygmakter i händelse av överfall från en stormakt. Det gäller att få en tillnärmelsevis rationell lösning av försvarsfrågan, allra minst i det moderna luftkrigets tidevarv, utan en realistisk behandling av det grundläggande militärpolitiska problemet.

Flygyttrandet lägger också stor vikt vid civilförsvaret. Det påpekas att försvarskommittén inte alls har berört den väsentliga frågan om hur personalbehovet för röjnings- och reparationsarbeten, fabriker och hamnar, järnvägar och kraftnät påverkar antalet värnpliktiga som kan tillföras den rent militära krigsorganisationen. "Beredskapen mot en förödande luftkrigföring mot hemortens försörjning och kommunikationer kräver att landets totala levande värnkraft uppdelas mellan krigsmakten och civilförsvaret efter en ingående behovsprövning." Den tankegången har ofta framförts i försvarsdiskussionen, men hittills har den inte accepterats inom tongivande militära kretsar.

OFFICIELLT

Justitiercvisionen. T. f. Revisionssekreteraren N. O. Dillén har förordnats att tjänstgöra som revisionssekreterare under tiden 1/2—30 juni.

— Till hovrättsråd i Skånska hovrätten har utnämnts assessorn i hovrätten, N. E. Frigell, och till sekreterare i hovrätten för Övre Norrland fr. o. m. den 2 innevarande månad assessorn i Svea hovrätt, C. H. Lundström.

— E. o. assessorn i Svea hovrätts, Torsten Andersson har beviljats entledigande.

— Till ordförande på avdelning i Svea hovrätt har förordnats hovrättsrådet A. F. Thuresson under förbehåll att hovrättsrådet K. Hedström och E. Rothelius till 24 juli.

— Hovrättsrådet C. E. Täckind har förordnats till vice ordförande på avdelning i Göta hovrätt.

Hovrätterna. Hovrättsrådet i Skånska hovrätten H. G. A. Nordholm har utnämnts till revisionssekreterare.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Civilingenjör Bo Källberg har antagits till byråingenjör i Ce :27 och civilingenjör E. Ahlquist till byråingenjör i Ce :24, båda på vatten- och avloppsbyrån.

Luftfartsstyrelsen. Civilingenjör E. Braune skall göra en tjänsteresa till USA för att kontrollera beställningar av radiomateriel Sverige gjort där.

Byggnadsstyrelsen. Byråingenjör E. G. Sunve har beviljats avsked med utgången av januari.

Statistiska centralbyrån. Aktuarie Y. Fritzell har utnämnts till bibliotekarie med titel av statistik centralbyrån.

Lantmäteristyrelsen har antagit biträdande fakiron vid statens reproduktionsanstalt J. G. V. E. Lundgren till faktor vid anstalten i Ce 22.

Kommerskollegium. Polisdomare Sven Berglund har beviljats entledigande från förordnandet att vara sjöskiljare i kommerskollegium.

Armén. Kapten C. T. Stawström, luftvärnet, skall under 7½ månader i år delta i en kurs för flygvärnet vid engelska luftvärnsskjutskolan.

Överstelöjtnant Pole Burman, Södermanlands pansarregemente, har utnämnts till förvaltningschef vid överstelöjtnant vid förvaltningschef vid förvaltningschef vid förvaltningschef